

IV. DİN ŞURASI

TEBLİĞ VE MÜZAKERELERİ
12 - 16 Ekim 2009 Ankara

ANKARA - 2009

İMAM-HATİP LİSELERİNDE DİN ÖĞRETİMİ (Tarihi Süreci ve İstatistikî Yapı)

Mustafa ÖCAL*

1. GİRİŞ

Türkiye’de toplumun dinî ve kültürel hayatını olumlu yönde değiştiren ve geliştiren kurumların başında kuşkusuz İmam-Hatip Liseleri (İHL) gelmektedir. Ancak bu okullar kuruluşundan bugüne kadar birçok badire atlattır. Buna rağmen mezunları, mensupları, sevenleri ve koruyanlarıyla devletimize ve milletimize hizmetten geri kalmamıştır. Bundan sonra da aynı azim ve gayretle hizmete devam edeceğinden kuşku duyulmamalıdır.

Hazırlayıp sunmaya çalışacağımız ‘İmam-Hatip Liselerinde Din Öğretimi’ konulu tebliğimizi, bu okulların yalnızca son yıllardaki durumlarına göre değil, kuruluşlarından bugüne kadar geçirdikleri safhaları inceleyerek anlatmak lazım geldiğini düşündük. Çünkü son yılların İHL’de yap(tır)ılan eğitim ve öğretimin kalitesini anlayıp birtakım önerilerde bulunabilmek için geçmiş yıllardaki durumunu bilmek ve mukayese etmek gerekmektedir.

---

* Yrd. Doç. Dr., Uludağ Üniv. İlahiyat Fak. Din Eğitimi Anabilim Dalı Öğretim Üyesi.

2. İMAM-HATİP LİSELERİNİN GEÇİRDİĞİ SAFHALARDA DİN EĞİTİMİ VE ÖĞRETİMİ

2.1. İlk 20 Yıllık Dönemde

1950 yılı siyasi genel seçimleri sonrasında iktidara gelen Demokrat Parti (DP) halkın yoğun talepleri üzerine, Tevhid-i Tedrisat Kanununun 4. maddesine⁴⁷³ dayanarak 'İmam-Hatip Okulu' açma kararı almıştır. Milli Eğitim Bakanı Tevfik İleri'nin talimatı üzerine Müdûrler Komisyonu 13 Ekim 1951'de yaptığı toplantı sonucu aldığı 601 sayılı kararla 7 ilimizde 'İmam-Hatip Okulu' (İHO) adıyla okulların açılmasını kararlaştırmıştır. Bakan Tevfik İleri'nin 17 Ekim 1951 günü kararı onaylaması üzerine okulların açılması kesinleşmiştir.⁴⁷⁴ Okullar 1951-1952 öğretim yılında İstanbul, Ankara, Adana, Konya, Kayseri, Isparta ve Maraş illerimizde toplam 876 öğrenci ve 27 öğretmen ile öğretime başlamıştır. Açılış kararnamesinde 4 yıllık olan İHO'nun 1954-1955 öğretim yılı sonunda ilk mezunlarını vermesi üzerine 3 yıllık lise kısmı da açılmıştır. Böylelikle 4+3=7 yıllık İHO Türk Milli Eğitim sistemi içerisindeki vazgeçilmez yerini almıştır. 1957-1958 öğretim yılı sonunda 193 kişi 'ilk mezunlar' olarak diploma almaya hak kazanmışlardır.⁴⁷⁵

Öğretime açıldıkları ilk yıldan 12 Mart 1971 muhtırası dönemine kadar sayısı 72'ye ulaşmış olan İHO'da, genel eğitim ve öğretim yaptırılan ortaokul ve lise programlarının üzerine %40 oranında meslekî (=dinî) dersler okutulmaktaydı. 5 yıllık ilkokuldan sonra girilen orta kısım birinci sınıftan başlayarak öğrenciler Kur'ân-ı Kerim, Arapça ve dinî derslerle tanışmaktaydı. Öğrencilerin önemli bir kısmı belli sürelerle Kur'ân Kurslarında kutsal kitabımızı okumayı öğrenerek, hatta bir kısmı da hıfzını tamamlayarak gelmekteydiler. 7 yıl boyunca aldıkları yoğun eğitim öğretim neticesinde kültürel alanda olduğu kadar meslekî/dinî bilgiler bakımından da belli bir mesafe kaydetmiş olmak-

473 Tevhid-i Tedrisat Kanununun aslı için bk Resmi Gazete; 6.3.1340/1924, sayı 63; Düstur; Tertip 3, c.5, s. 322; Maarif Vekâleti Mecmuası, Mart 1925, sayı 1, s. 74.

474 İHO'nun açılış karar metni için bk. Öcal, Mustafa; 20. Yüzyıldan Günümüze Türkiye'de Din Eğitimi, U.Ü. İlahiyat Fakültesi Din Eğitimi Ders Notları, Bursa 2007, s.179.

475 Geniş bilgi için bk. Öcal, Mustafa; İmam-Hatip Liseleri ve İlköğretim Okulları, Ensar Neşriyat, İstanbul 2003, s. 51 vd.; Öcal, Mustafa; Kuruluşundan Günümüze İmam-Hatip Liseleri, Din Eğitimi Araştırmaları Dergisi, sayı 6, İstanbul 1999, s. 201-254; Ayhan, Halis; Türkiye'de Din Eğitimi, İFAV Yay. İstanbul 1999, s. 165 vd.; Dinçer, Nâhid; 1913'ten Günümüze İmam-Hatip Okulları Meselesi, (Yayına Hız. M. Ertuğrul Düzdağ), Şule Yay. İstanbul 1998, s. 95 vd.; Ünsür, Ahmet; Kuruluşundan Günümüze İmam-Hatip Liseleri, ÖNDER Yay. İstanbul 1995.

taydılar. Mezuniyetten sonra gidebildikleri yegâne yüksek öğretim kurumu ise Yüksek İslâm Enstitüsü (YİE) idi. YİE'ye girişte de; Kur'ân-ı Kerim, Arapça, Tefsir, Hadis gibi derslerden sınava tabi olmakta idiler. Mezunlar, ister din görevliliğine yönelsin ister yüksek öğrenime gitsin dinî hizmetleri yürütebilecek kapasiteye ulaşabilmekteydiler.

Eğer ilk açılışlarından günümüze kadar İHO/İHL yetiştirdiği elemanların kalitesi ve meslekteki başarısı açısından bir değerlendirmeye tabi tutulursa; ilk 20 yıllık devreyi en başarılı ve altın neslin yetiştirdiği dönem olarak nitelendirmemiz mümkündür. Üstelik ilk yıllarda yüksek dinî tahsil yapmış hoca sayısı yok denecek kadar azdı. Meslek derslerine genellikle ilkokul mezunu din görevlileri veya az-çok dinî bilgisi olan ilkokul sınıf veya başka branş öğretmenleri girmekteydi. Ama bu dönemin hocasında da talebesinde de adeta dinî bilgiye susamışlık ve bundan kaynaklanan öğretme ve öğrenme arzusu, azmi ve gayreti vardı. Çünkü onlar her tür din eğitimi ve öğretiminin yasak olduğu, mihraba geçip namaz kıldırabilecek, cenazelerin tekfin ve defin işlemlerini yapabilecek elemanların kalmadığı bir dönemi yaşamışlardı.⁴⁷⁶

2.2. 1971-1982 Yılları Arasında

12 Mart 1971'de askerler tarafından hükümete verilen 'muhtıra' sonrasında kurulan koalisyon hükümetleri döneminde İHO'nun orta kısımlarının programlarından meslekî / dinî derslerin tamamı devre dışı bırakılmış ve öğretim süresi 3 yıla indirilmiştir. Ancak 'İmam-Hatip Ortaokulu' adıyla aynı okulun çatısı altında ve aynı müdürlüğe bağlı olarak bırakılmışlardır. Lise kısımları ise 3 yıldan 4 yıla çıkarılmıştır. Bu uygulama ile okullar adeta bir sarsıntı geçirmişlerdir.

1973'te Milli Eğitim Temel Kanunu yürürlüğe konulmuştur. Kanunla okulların adı 'İmam-Hatip Lisesi'ne (İHL) dönüştürülmüş ve 32. maddesi ile bu okullar şu şekilde tanımlanmıştır:

"İmam-Hatip Liseleri, imamlık, hatiplik ve Kur'an Kursu öğreticiliği gibi dinî hizmetlerin yerine getirilmesi ile görevli elemanları yetiştirmek üzere, Milli Eğitim Bakanlığınca açılan orta

476 Bk. Akseki, Ahmet Hamdi; Din Tedrisatı ve Dini Müesseseler Hakkında (Bir Rapor), Sebülürşad, c. IV-V. sayı 100-105, İstanbul 1951; Banguoğlu, Tahsin; Kendimize Geleceğimiz, Derya Dağıtım Yay. İstanbul 1984, s. 97; Başgil, Ali Fuat; Din ve Lâiklik, Yağmur Yay. İstanbul 1977 (Birinci Baskı için Önsöz) s. 18-19. Ayrıca bk. Hamdullah Suphi Tanrıöver'in CHP Yedinci Kurultay Tutanağı'nda yer alan konuşma metni (Ankara 1948, s. 457).

öğretim sistemi içinde, hem mesleğe, hem yüksek öğrenime hazırlayıcı programlar uygulayan öğretim kurumlarıdır.”

Kanunun aynen nakledilen maddesi ile bu okulların -Tevhid-i Tedrisat Kanunundan sonra- ikinci hukuki temeli oluşmuştur. Buna göre okulların amaçlarını şu şekilde iki madde halinde ifade etmek mümkündür:

1) İmamlık, Hatiplik ve Kur'an Kursu Öğreticiliği gibi dinî hizmetleri ifa edecek elemanları yetiştirmek,

2) Yüksek öğrenime eleman hazırlayıcı programlar uygulamaktır.

Kanunun bu maddesi ile İHL mezunlarına üniversitelerin bir kısmına giriş hakkı tanınmıştır. Şöyle ki; o dönemdeki genel liseler biri; kültür derslerinin ağırlıkta okutulduğu 'Edebiyat Kolu', diğeri; fen derslerinin ağırlıkta okutulduğu 'Fen Kolu' adıyla iki ayrı program uygulamakta idi. Mezunlar, kendi alanlarında aldıkları -o zamanki nitelikleme ile- 'fen' veya 'sosyal' puanlara göre üniversitelerin bölümlerine girmektedirler. İHL, Lise Edebiyat Kolu programını uyguladığı için mezunlarına bu kol mezunlarının girebildikleri fakülte veya bölümlerine giriş hakkı tanınmıştır. Fakat üniversiteye giriş aynı yıl değil, İHL adıyla kayıt yaptıran öğrencilerin 1976'da mezun olmalarından sonra kendilerine "Lise ve İmam-Hatip Lisesi Diploması" verilmesi üzerine gerçekleşmiştir.⁴⁷⁷ Üniversiteye giriş bu şekilde geciktirilmiş (ertelenmiş) olmasına rağmen bu yıllarda İHL'ye olan ilgide büyük artış gözlenmiştir.

Öte yandan; 1974 yılının ilk günlerinde kurulan Cumhuriyet Halk Partisi (CHP) + Milli Selamet Partisi (MSP) koalisyon hükümeti döneminde 1974-1975 öğretim yılından itibaren İHL'nin orta kısmına yeniden Kur'ân-ı Kerim ve Arapça dersi konulmuştur. Bu gelişme de İHL'ne ilgi artışını sağlayan bir başka faktör olmuştur. 1980 yılına kadar okul sayısı 374'e ulaşırken öğrenci sayısı artık yüz binlerle ifade edilmeye başlanmıştır.⁴⁷⁸

1976'dan 1982 yılına kadar İHL mezunlarından Öğrenci Seçme ve Yerleştirme Merkezi (ÖSYM) tarafından düzenlenen üniversitelere giriş sınavlarına girip başarılı olanlar puanlarına göre tercih ettikleri

477 Bu konudaki gelişmeler için bk. 15 Temmuz 1974 tarih ve 1797 sayılı MEB Tebliğler Dergisi, s. 291; 29 Aralık 1975 tarih ve 1866 sayılı MEB Tebliğler Dergisi, s. 521; 22 Mart 1976 tarih ve 1878 sayılı MEB Tebliğler Dergisi, s. 79.

478 Öcal, Mustafa; Kuruluşundan Günümüze İmam-Hatip Liseleri, Din Eğitimi Araştırmaları Dergisi, sayı 6, İstanbul 1999, s. 229-232, Tablo; 8/A, 8/B.

fakülte veya bölümlere kayıt hakkı kazanmışlardır. Yüksek İslâm Enstitüsünde okumak isteyenler ise önce; ÖSYM’ce düzenlenen 1. basamak sınavından belli seviyede puan almış olmak şartıyla buraya ‘ön kayıt’ yaptırmışlardır. Sonra YİE öğretim elemanları tarafından sözlü olarak yapılan Kur’ân-ı Kerim ve Arapça sınavından başarılı olmaları halinde okuma hakkı elde etmişlerdir.⁴⁷⁹

Her dönemde olduğu gibi bu dönemde de bütün İHL öğrenci ve mezunlarının hedefi aynı zamanda yüksek tahsil yapmış olmaktı. Doğrudan ve yalnızca YİE’ye girmeyi düşünseler yahut hedefledikleri fakültelere girememeleri halinde YİE’ye yönelmek mecburiyetinde kalsalar bile Kur’ân-ı Kerim ve Arapçanın önlerine çıkacağını bildikleri için bu derslere özel bir önem vermiş ve öğrenme gayreti içerisinde olmuşlardır. Bundan dolayı bu ikinci dönem mezunları da Kur’ân-ı Kerim, Arapça ve meslek derslerinden birinci nesle yakın başarı sağlamışlardır.

2.3. 1982-1997 Yılları Arasında

12 Eylül 1980 ihtilâli sonrasında İHL’ye -yeni okul açılımının durdurulması dışında- olumsuz sayılabilecek ciddi müdahalede bulunulmamıştır. Üstelik Milli Eğitim Temel Kanunu, 1982 anayasasına uyumlu hale getirilmek amacıyla 1983’te yeniden gözden geçirilip 2842 sayılı kanun haline dönüştürülürken bütün okulların mezunlarıyla birlikte İHL mezunlarına da eşit şartlarla üniversitelerin tamamına giriş hakkı tanınmıştır.

1985-1986 öğretim yılında İstanbul Beykoz’da (sonradan Kartal’a taşınan) Anadolu İmam-Hatip Lisesi (AİHL) açılmıştır. Sonraki yıllarda bu okulların sayıları artmıştır. 1993’ten itibaren AİHL’den mezun olanların ÖSYM’ce düzenlenen üniversitelere giriş sınavlarında Türkiye birincilikleri, ikincilikleri, üçüncülükleri kazanmaları bu okullara olan ilgiyi daha da artırmıştır.

1982-1983 öğretim yılından itibaren lise ve her tür meslek lisesi mezunu gençler üniversitelerin bütün bölümlerine ÖSYM tarafından düzenlenen iki aşamalı sınavdan geçerek girmeye başlamışlardır. Şöyle ki; ÖSYM’ce merkezi sistemle düzenlenen Öğrenci Seçme Sınavı (ÖSS)’nda belli bir taban puanı alabilenler, ‘ikinci aşama sınavı’ olarak da bilinen Öğrenci Yerleştirme Sınavlarına (ÖYS) girmişlerdir. ÖYS sınavından da belli puanları alabilenler, önceden tercih yapıp da kazanabildikleri fakülte veya bölümlere kayıt hakkı kazanmışlardır.

479 Bk. Öcal, Mustafa; Kuruluşundan Günümüze Uludağ Üniversitesi İlahiyat Fakültesi, Özal Matbaası, İstanbul 2006, s. 34.

İHL mezunları da, hem İlahiyat Fakültelerine hem de üniversitelerin diğer fakültelerine söz konusu yöntemle girmişlerdir. İlahiyat Fakültelerine girişte bile meslekî / dinî derslerden hiçbir sorunun yer almaması sebebiyle öğrencilerin meslek derslerine karşı olan ilgisi giderek azalmıştır. Ayrıca bu yıllarda ‘eğitimde fırsat eşitliği’ ilkesinden yararlanarak ortalama % 20 civarında da genel lise ve meslek liseleri mezunlarından İlahiyat Fakültesini tercih ederek okuma hakkı elde edenler olmuştur. Sonuç olarak bu sistem hem İHL’de öğrencilerin meslek derslerinden zayıf kalmasına hem de İlahiyat Fakültelerinde öğretim seviyesinin biraz daha düşmesine sebep olmuştur. Ancak o dönemde İlahiyat Fakültelerinde uygulanan Kur’ân-ı Kerim ve Arapça dersleri ağırlıklı Hazırlık sınıfı ile eksiklik nispeten telafi edilmiştir.

2.4. 1997 Yılı Sonrasında

28 Şubat 1997 günü Milli Güvenlik Kurulunda alınan karar üzerine askerlerin siyasi ve sosyal alana müdahalesi söz konusu olmuştur. Sonradan ‘28 Şubat süreci’ olarak anılan bu gelişme neticesinde bir önceki dönemin aksine maalesef din eğitimi ve öğretiminde, özellikle İHL ve İlahiyat Fakültelerinde büyük olumsuzluklar yaşanmıştır. Şimdi biraz da bu dönemin söz konusu iki dini öğretim kurumuna yansımalarına bakalım:

2.4.1. İmam-Hatip Liselerinde görülen gelişmeler

1997 yılında 4306 sayılı kanunla 8 yıllık kesintisiz zorunlu eğitim getirilmiş ve İHL’nin orta kısımları tarihe mal edilmiştir.⁴⁸⁰ Bu gelişmenin neticesinde Türkiye genelinde bu okullar ciddi olarak öğrenci kaybına uğramıştır.

1998 yılından itibaren üniversiteye giriş için bütün meslek lisesi mezunları ile birlikte İHL mezunlarının önüne ortaöğretim başarı puanını belirlemede katsayı engeli / adaletsizliği çıkarılmıştır. Bu uygulama ile meslek lisesi mezunlarının kendi alanları dışındaki fakültelelere girişleri önlenmiş, bu da öğrenci sayısında hızlı düşüş yaşanmasının ikinci sebebi olmuştur. Artık, ortaöğrenimini İHL’de dinî bilgiler edinecek tamamlayıp sonra üniversitede arzu ettiği bölüme gitmeyi hedefleyen öğrenciler genel liselere yönelmek zorunda kalmışlardır. Öyle ki, bu yıllarda bazı İHL öğrencisizlik(!) gerekçesiyle kapatılmıştır.

480 Bk. TBMM’nde 16.08.1997 günü kabul edilen 4306 sayılı; “İlköğretim ve Eğitim Kanunu, Milli Eğitim Temel Kanunu, Çıracılık ve Mesleki Eğitim Kanunu, Milli Eğitim Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun ile 24.03.1988 tarihli ve 3418 Sayılı Kanunda Değişiklik Yapılması ve Bazı Kâğıt ve İşlemlerden Eğitime Katkı Payı Alınması Hakkında Kanun.” 18.08.1997 gün ve 23084 sayılı Resmî Gazete, s.2-6.

Oysa 1997 öncesinde okulların çoğunda binlerle ifade edilen öğrenci mevcut idi. Hatta Bursa, Kayseri, Konya gibi bazı illerimizde tek müdürlüğün yönetimi altındaki öğrenci sayısı on binin üzerindeydi. Öğrenci azalması konusunda somut bir örnek olarak Bursa İHL'ne yapılan öğrenci kayıtlarını vermek istiyoruz: 1996-1997 öğretim yılında orta kısmına 893 kız, 769 erkek olmak üzere 1662; lise kısmına 718 kız 596 erkek toplam 1304 öğrenci kayıt yaptırmıştır. Ondan sonraki birkaç yılda kayıt yaptıranlar ise şöyledir: 1998'de 37 kız 38 erkek toplam 75; 1999'da 26 kız 21 erkek toplam 47; 2000'de 42 kız 52 erkek toplam 94, 2001'de 65 kız 77 erkek toplam 142 öğrencidir. 2002'de -AK Partinin iktidara gelmesi sebebiyle ve üniversite kapısının açılacağı umuduyla- yeni kayıt (kız-erkek) karma 571'e çıkarken, sonraki yıllarda biraz daha artmıştır.

Öğrenci sayısı bakımından büyük oranda gerilemenin yaşandığı bu yıllarda bazı bölgelerde İHL müdür ve öğretmenleri ile bu okullara karşı sevgi ve sempatisi olan kişi ve kurumlar okulları kapattırmamak için köylerden kasabalardan 'devşirme' yoluyla öğrenci toplamış, bütün masraflarını karşılayarak okutma taahhüdünde bulunmuşlardır. Ancak bu şekilde gelen öğrencilerden bazıları okumaya karşı isteksiz oldukları için; "Biz gidersek okul kapanır, bizi sınıftan geçirmek mecburiyetindeşiniz..." anlayış ve tavrıyla öğretmen ve yöneticileri minnet altında bırakmışlardır. İşte bu durum İHL'deki meslekî / dinî eğitim ve öğretimin seviyesini iyice düşürmüştür.

Yapılan tespit ve açıklamalardan sonra şimdi bir de Milli Eğitim Bakanlığının istatistiklerinden hareketle İHO ve İHL dönemlerindeki öğrenci, mezun ve öğretmenler sayısındaki gelişmelere bakalım ve son yıllardaki uygulamaların okul ve öğrenci sayısına yansımaları görelim:

1951-1952 öğretim yılından, 8 yıllık zorunlu kesintisiz eğitim kanunu ile kapatıldığı yıl olan 1997'ye kadar İHL'nin orta kısmına; 1.488.019 öğrenci kayıt yaptırmış 857.272'si mezun olmuştur.⁴⁸¹

Lise kısmına ise; 1955-1956'dan 1996-1997 öğretim yılı sonuna kadar 771.363 öğrenci kayıt yaptırmış ve 443.107 öğrenci mezun ol-

---

481 Geniş bilgi için bk. Öcal, Mustafa; İmam-Hatip Liseleri ve İlköğretim Okulları, Ensar Neşriyat, İstanbul 2003, s.68-69; Öcal, Mustafa; Kuruluşundan Günümüze İmam-Hatip Liseleri, Din Eğitimi Araştırmaları Dergisi, sayı 6, İstanbul 1999, s. 201-254.

muştı. Bu tarihten sonraki yıllarda İHL sayısı ile toplam öğrenci ve öğretmen sayısı ise şöyledir:⁴⁸² (Bk. Tablo 1.)

Tablo 1.

YILLAR	OKUL İHL- AİHL	ÖĞRENCİ SAYISI				TOP	ÖĞ- RET- MEN
		ERKEK		KIZ			
		Sayı	%	Sayı	%		
1996-1997*	601	-	-	-	-	511 502	18 809
1997-1998	605	98 430	55.28	79 616	44.72	178 046	18 702
1998-1999	604	100 021	51.88	92 765	48.12	192 786	18 145
1999-2000	604	66 776	49.75	67 448	50.25	134 224	15 922
2000- 2001**	600	49 356	51.56	46 362	48.44	95 718	11 877
2001- 2002***	558	41 915	54.16	35 474	45.84	77 389	8 504
2002-2003	536	42 853	60.27	28 247	39.73	71 100	7 431
2003- 2004****	452	56 617	58.08	40 872	41.92	97 489	7 631
2004-2005	452	52 359	54.06	44 492	45.94	96 851	8 140
2005-2006	453	55 011	50.91	53 053	49.09	108 064	?
2006-2007	455	58 500	48.48	62 168	51.52	120 668	9 099
2007-2008	456	60 356	46.69	68 918	53.31	129 274	9 137
2008-2009	458	65 916	45.89	77 721	54.11	143 637	9 846
2009-2010							

Tablo 1.'deki rakamlar üzerinden hesap yapıldığında; 1997-1998 ile 2008-2009 öğretim yılları arasında İHL'de kayıtlı gözükten öğrenci toplamı 1 445 246 (Bir milyon dört yüz kırk beş bin iki yüz

482 İHL öğrenci ve öğretmenleri ile ilgili bu bilgiler / rakamlar MEB'ce her yıl yayınlanan istatistiklerden alınmıştır.

* 1996-1997 öğretim yılındaki okul sayısı; 464 İHL + 30 Çok Programlı Lise (ÇPL) İHL + 107 AİHL = 601'dir. Öğrenci sayısı; 318.775 orta, 192.727 lise kısmında olmak üzere toplam 511.502'dir. Öğretmenler de her üç gruptaki okulun öğretmenleri toplamıdır.

** 2000-2001 ila 2004-2005 öğretim yılları arasındaki rakamlarda Açık Öğretim İHL öğrencileri dâhildir. Yıllara göre Açık Öğretim İHL öğrencilerinin sayısı şöyledir:

2000-2001'de:	2.450	erkek	1.648	kız	toplam	4.098.
2001-2002'de:	3.087	erkek	2.560	kız	toplam	5.647.
2002-2003'de:	3.866	erkek	2.700	kız	toplam	6.566.
2003-2004'te:	7.758	erkek	11.023	kız	toplam	18.781.
2004-2005'te:	3.980	erkek	2.957	kız	toplam	6.937.

*** 2001-2002'den itibaren istatistikte Çok Programlı Lise (ÇPL) İHL gözükmemektedir.

**** İstatistiklerde 2002-2003 öğretim yılına kadar İHL Müdürlüklerine bağlı toplam 100 AİHL ayrı okul olarak gösterilirken 2003-2004 öğretim yılından sonra tek okul gibi gösterildiği için okul sayısı birden 100 (yüz) civarında azalma göstermiştir.

kırk kaltı) olduğu anlaşılmaktadır. Bunlar dört sınıfta kayıtlı öğrenciler toplamıdır. Bu kadar öğrencinin her yıl %20'sinin mezun olmuş olduğunu kabul edersek son 12 yıl içerisinde 290 ila 300 bin civarında mezun verilmiş demektir. 1997'ye kadarki mezunlar toplamı 443 107 olduğuna göre 1958'in İHO'ndan 2008'in İHL'ne kadar geçen yarım asırlık zaman içerisinde 740 ila 750 bin civarında mezun vermiş demektir.

Yine **Tablo 1.**'e göre 1997 sonrasında öğrenci sayısında devamlı gerileme söz konusu olmuştur. Zira 1996-1997 öğretim yılında (orta kısmı dâhil) 511 502 olan kayıtlı öğrenci sayısı 1997-1998 öğretim yılında (yalnız lise kısmı öğrencileri) 178.046 olmuştur. 2002-2003 öğretim yılına gelindiğinde ise 71 100'e gerilemiştir.

2002 yılı siyasi genel seçimleri sonrasında Adalet ve Kalkınma Partisi (AK Parti)'nin iktidara gelmesi üzerine TBMM'den çıkarılacak bir kanunla üniversiteye giriş için ortaöğretim başarı puanının belirlenmesinde uygulanan katsayı adaletsizliğinin giderileceği umuda ortaya çıkmıştır. Bundan dolayı (Tablo 1.'de de görüldüğü gibi) 2003-2004 öğretim yılından itibaren İHL'ye öğrenci yönelişinde belirgin bir artış gözlenmiştir. Oysa katsayı uygulaması hükümetin veya TBMM'nin değil Yüksek Öğretim Kurulunun (YÖK) kararıdır. Nitekim -şu satırların yazıldığı günlerde- yeni düzenlemeyi de 21 Temmuz 2009 Salı günü aldığı bir kararla bu kurul gerçekleştirmiştir. Karara göre -son anda birtakım engeller çıkarılmazsa- tıpkı 1997 yılı öncesinde olduğu gibi 2010 yılında yapılacak sınavlarda başarılı olan lise ve meslek liseleri mezunlarının tamamı üniversitelerin bütün bölümlerine girebilme hakkına sahip olmuş olacaklardır. Bu son karar, bütün meslek liselerine olduğu gibi İHL'ye de yeniden öğrenci ilgisini artırmıştır. Yine görevli bulunduğum Bursa'daki İHL'yi örnek olarak vermem gerekirse; YÖK'ün son kararı üzerine 2009-2010 öğretim yılı için bu okula 936 yeni kayıt gerçekleştirilmiştir. 300 kadar öğrenci ise kayıt yaptıramadan geri dönmek zorunda kalmıştır.

2.4.2. İlâhiyat Fakültelerinde görülen gelişmeler

İHL'nin öğrenci kaybına uğradığı yıllarda İlâhiyat Fakültelerinin kontenjanları da azaltılmış, 'ikinci öğretimler' iptal edilmiştir. Her yıl 200, 300 hatta 400 öğrenci alan fakültele bile yalnızca 20 ila 30 öğrenci kontenjanı verilmiştir. İlâhiyat Fakülteleri tarihinde en çok kayıt (lise birincileri kontenjanından girenler dâhil) 3035 öğrenci ile 1997 yılında gerçekleşmiştir. Bu yıldan itibaren (yine lise birincileri

kontenjanından yararlananlar dâhil) İlahiyat Fakültelerine kayıt hakkı kazanan öğrenci sayısı şöyledir:⁴⁸³ (Bk. Tablo 2.)

Tablo 2.

YIL	FAKÛLTE	İLP*	İDÖB**	TOPLAM
1997	22	3035	---	3035
1998	22	1888	497	2385
1999	22	1318	660	1978
2000	22	1257	784	2041
2001	21	914	792	1706
2002	20	691	618	1309
2003	20	531	454	985
2004	20	501	445	946
2005	20	567	485	1052
2006	20	675	---	675
2007	20	813	--	813
2008	23	2755	--	2755
2009	25	5886	--	5886
2010	-	-	-	-

Tablo 2.'de görüldüğü gibi önceden tek tip program uygulayan İlahiyat Fakülteleri 1998'den itibaren; İlahiyat Lisans Programı (İLP) ve İlköğretim Din Kültürü ve Ahlâk Bilgisi Öğretmenliği Bölümü (İDÖB) olarak iki bölüme ayrılmıştır. Her geçen yıl öğrenci kontenjanları azaltılmıştır. İDÖB, İlköğretim Okullarına Din Kültürü ve Ahlâk Bilgisi Öğretmeni yetiştirdiği için Diyanet İşleri Başkanlığı bu bölümden eleman alarak yararlanamamaktadır. Üstelik bu bölüm 2006'da (başındaki İlköğretim kelimesi kaldırılarak; 'Din Kültürü ve Ahlâk Bilgisi Öğretmenliği Bölümü' adıyla) Eğitim Fakülteleri bünyesine aktarılmıştır. İLP'ye kayıt hakkı kazananların ise sayısal durumu **Tablo 2.**'de görülmektedir. 2004'te İlahiyat Fakültelerinin tamamına kayıt hakkı kazananların sayısı (lise 1.si kontenjanından girenler dâhil) 501'e düşmüştür. 2008-2009 öğretim yılından itibaren öğrenci kontenjanlarında yeniden artışı başlamıştır. Söz konusu öğretim yılında 23 fakülteye kayıt hakkı kazananlar 2755 olmuştur. 2009 yılında Şırnak ve Iğdır Üniversiteleri bünyesinde açılanlarla birlikte İlahiyat

483 Bu tabloda yer alan rakamlar ÖSYM tarafından her yıl yayınlanan "Yükseköğretim Programları ve Kontenjanları Kılavuzu" adlı kitapçıklardan alınmıştır.

* İLP: İlahiyat Lisans Programı.

** İDÖB: İlköğretim Din Kültürü ve Ahlâk Bilgisi Öğretmenliği Bölümü.

*** 1997 yılında İlahiyat Fakülteleri henüz bölümlere ayrılmamıştı.

**** 2006 yılından itibaren İlköğretim Din Kültürü ve Ahlâk Bilgisi Öğretmenliği Bölümü Eğitim Fakülteleri bünyesine aktarılmıştır.

Fakültesi sayısı 25'e çıkmıştır. Neticede 2009-2010 öğretim yılında 25 fakülteye kayıt hakkı kazanan toplam öğrenci sayısı (156'sı lise 1.sı kontenjanından girme hakkı elde edenler olmak üzere) toplam 5886'dır. Böylelikle hem fakülte ve hem de öğrenci sayısı olarak İlahiyat Fakültelerinin kendi tarihlerinde en yüksek rakama ulaşılmıştır.

İlahiyat Fakültelerine son 10-12 yıl boyunca kayıt hakkı kazanan öğrencilerin cinsiyet olarak profiline baktığımızda; kahir ekseriyetini kız öğrencilerin oluşturduğunu görüyoruz. Erkek öğrenci oranı - fakülteden fakülteye ve yıldan yıla değişerek - bazı yıllarda %10 ila %15'lere kadar düşmüştür.* Onların da bir kısmı İHL meslek dersleri veya Lise DKAB öğretmenliğine yönelmiş olduğu için İlahiyat Fakülteleri son yıllarda DİB'na çok az sayıda erkek eleman verebilmiştir. Kızlardan bir kısmı ise vâizelik ve Kur'an Kursu öğreticiliği görevlerine atanmışlardır.

- Konuya bir de İlahiyat Fakültelerine giriş puanları, öğrencilerin başarısı ve mesleki bilgileri açısından bakalım:

Yukarıda ifade edildiği gibi, orta öğretim başarı puanının belirlenmesinde adaletsiz uygulama neticesinde İHL mezunlarının başka alanlara gitmeleri engellenince, onlardan en başarılıları İlahiyat Fakültelerine yönelmişlerdir. Fakülteye giriş puanları önceki dönemlere göre çok yükselmiş, %0.6 ila %1'lik, %1.5'lik dilimlerden öğrenci alınmıştır. Bu gelişmeden dolayı İlahiyat Fakültelerindeki eğitim ve öğretimin seviyesinin yükseleceği beklentisi içerisine girilmiş ve hemen herkes öyle düşünmüştür. Ancak giriş puanlarındaki yükseliş İmam-Hatip Liselerinde meslekî (=dini) derslerdeki başarının yükseldiği anlamına gelmediği gibi İlahiyat Fakültelerindeki başarının yükselmesini de sağlayamamıştır. Aksine bilhassa Kur'an ve Arapça öğretimi / öğrenimi bakımından seviye düşüklüğüne sebep olmuştur. Çünkü üniversiteye girişte meslekî (=dini) derslerden hiç soru yer almamakta, öğrenciler kültür derslerinden aldıkları puanlarla fakülteye girmektedirler. Bundan dolayı İHL öğrencileri öğrenimleri boyunca meslekî derslere değil ister istemez kültür derslerine yönelmektedirler. Derste ve dershanelerde test çözerek mezun olmaktadırlar. Bir vakiadır ki on-

---

* Kız ve erkek öğrenci oranına bir örnek vermemiz gerekirse; mensubu bulunduğu Uludağ Üniversitesi İlahiyat Fakültesine;

2008-2009 öğretim yılında kayıt yaptıran 286 öğrencinin 246'sı (%86) kız, 42'si (%14) erkektir.

2009-2010 öğretim yılında kayıt yaptıran 410 öğrencinin 333 (%81)'ü kız, 77 (%19)'si erkektir.

Diğer İlahiyat Fakültelerinde de kız-erkek oranlaması bundan farklı değildir.

ların bu durumlarına bazı okul müdürleri göz yumduğu gibi meslek dersleri öğretmenleri de yeterince ders işle(ye)memektedirler.

İlâhiyat Fakültelerinde seviye düşüklüğünün bir sebebi de; 1998-1999 öğretim yılından itibaren 'hazırlık sınıfı'nın kaldırılmış olmasıdır. Bu sebeple son yıllarda İHL'den meslekî bilgi ve bilhassa Kur'ân-ı Kerim ve Arapça derslerinden zayıf gelen öğrencileri İlâhiyat Fakültelerinde önceki dönemlerin seviyesinde yetiştirmek mümkün olamamıştır.

2009-2010 öğretim yılından itibaren 8 İlâhiyat Fakültesinde yeniden hazırlık sınıfı ihdas edilmiş,* diğerleri ise aldıkları öğrencileri doğrudan 1. sınıftan öğretime başlatmışlardır. Hazırlık sınıflarında haftada 24 saat yalnızca Arapça öğretilmektedir. Sonraki yıllarda ise derslerin en az %30'u Arapça olarak işlenecektir. Umulur ki, gelecek yıllarda hazırlık sınıfı diğer fakültelere de yaygınlaştırılır ve bütün fakültelerimizden mezun olanlar hem Arapça hem de Kur'ân-ı Kerim başta olmak üzere meslekî bilgi bakımından daha iyi yetiş(tiril)miş olarak mesleki hayata atılırlar.

Kısaca ifade etmeliyiz ki; son yıllardaki uygulamalar hem İHL'de hem de İlâhiyat Fakültelerinde eğitim ve öğretimin seviyesinin düşüşünün ana sebebi olmuştur. Bunun doğal sonucu olarak, birbirine eleman yetiştiren bu iki dinî öğretim kurumundan mezun olanları din görevlisi olarak istihdam etmekte olan Diyanet İşleri Başkanlığı -haklı olarak- mezunların bilgi ve mesleki ehliyet bakımından yetersizliklerinden yakınmaktadır. Onlardan resmen görev verdiği elemanları belli sürelerle hizmet içi eğitim kurslarına tabi tutarak mesleğe hazırlama mecburiyetinde kalmaktadır. Buna karşılık, son gelişmelerden hareketle biz de ümit ve temenni ederiz ki; inşaallah bundan sonra İlâhiyat Fakültelerimizden daha başarılı elemanlar yetiş(tiril)ir ve memnuniyetsizlikler giderek azalır.

2.5. Diyanet İşleri Başkanlığının Din Görevlisi İhtiyacı

Konuya bir de Diyanet İşleri Başkanlığının dinî tahsil yapmış elemana ihtiyacı açısından bakarsak; Başkanlığın her yıl binlerce İHL ve İlâhiyat Fakültesi mezunu elemana ihtiyacı olduğu bilinmektedir. Bizzat Diyanet İşleri Başkanının ve diğer yetkililerin zaman zaman yazılı veya sözlü olarak yaptıkları açıklamalara göre Başkanlık her yıl 2000 ila 2500 civarında yeni elemana ihtiyaç duymaktadır. Çünkü 90

* 2009-2010 öğretim yılında zorunlu Arapça Hazırlık Sınıfı açılan yerler: Atatürk, Çanakkale Onsekiz Mart, Erciyes, Eskişehir Osmangazi, Marmara, Rize, Sakarya ve Uludağ Üniversitesi İlâhiyat Fakültesi.

bine yaklaşan teşkilat personelinden her yıl çok sayıda görevli emekli olmakta, kurum değiştirmekte veya vefat etmektedir. 2000 yılından itibaren yıllara göre Başkanlığın toplam personel ve münhal / boş kadro sayısı şöyledir:⁴⁸⁴ (Bk. Tablo 3.)

Tablo 3.

YILLAR	DOLU KADRO	MÜNHAL KADRO	Münhal Kadronun %	PERSONEL TOPLAMI
2000	75 433	13 074	14.77	88 507
2001	76 044	12 464	14.08	88 508
2002	74 374	14 148	15.98	88 522
2003	74 114	14 455	16.32	88 569
2004	71 693	16 875	19.05	88 568
2005	80 299	8 269	9.34	88 568
2006	79 810	8 756	9.89	88 566
2007	84 195	--*	--	84 195
2008	83 033	--	--	83 033
2009	--	--	--	--

Başkanlık personel atama yönetmeliği gereği din görevliliğine öncelikle 4 yıllık lisans (fakülte) mezunu, yoksa 2 yıllık önlisans mezunu atamak durumundadır. Bu seviyede eleman olmadığı takdirde İHL mezunu görevliler atamaktadır. Ancak, yukarıda İlâhiyat Fakültelerinde de öğrenci kontenjanlarının son derecede azaltıldığını, mevcutların çok büyük çoğunluğunun da imam ve hatiplik, müezzinlik gibi görevlere atanmaları söz konusu olmayan kız öğrenciler olduğunu ifade ettiğimizi hatırlatmak isteriz. Kezâ; son yıllardaki İHL öğrenci ve mezunlarının da yarısından fazlasının kızlardan oluştuğunu da **Tablo 1.**'de vermiştik. Erkeklerin çoğunluğu ise; ya mesleki bilgi ve ehliyet bakımından kendilerine güvenemedikleri ya da başka sebeplerle din görevliliğine yönel(e)memektedir. Bundan dolayı Başkanlık din görevliliğine atayabilmek için yeterli donanımına sahip elemanlar bulma sıkıntısı çekmektedir.

484 DİB personel sayısı ve münhal kadrolarla ilgili bilgiler Başkanlıkça her yıl hazırlanıp kitapçık halinde yayınlanan "Diyanet İşleri Başkanlığı İstatistikleri"nden alınmıştır.

* 2007 ve 2008 yılları istatistiklerinde münhal kadro sayısı verilmemiştir.

3. SONUÇ VE ÖNERİLER

3.1. Sonuç

Her tür eğitim kurumunda olduğu gibi İHL’de de baştan beri birtakım sorunlar olmuştur, şimdi vardır, bundan sonra da olacaktır. Esasen sorunsuz bir eğitim veya eğitim kurumu yoktur. Zamana, zemine, şartlara ve kişilerin bakış açısı ve beklentilerine göre sorunlar azalır, çoğalır, şekli veya mahiyeti değişir. Ancak her seviyede ve türdeki okulda olduğu gibi İHL’de yaptırılacak eğitim ve öğretim faaliyetlerinde de sorunları azaltarak yola devam etme gayreti içerisinde olunmalıdır ve zaten bütün çabalar da bu yöndedir. Bunun için;

Ders programı + Ders kitapları (ve diğer ders araç-gereçleri) + Öğrenci + Öğretmen dörtlüsünün uyumunun sağlanması esastır. Bu dörtlüyü bir benzetme ile formüle edersek;

Ders programı : Yol / güzergâh,
 Ders kitapları : Toplu taşıma aracı,
 Öğrenciler : Yolcu,
 Öğretmen : Sürücüdür.

Ders programı ile kitaplar ve bazı ders araç ve gereçleri önceden Milli Eğitim Bakanlığınca hazırlanmaktadır. Yolcu mesabesindeki öğrencileri, önceden hazırlanmış araçla belirlenmiş güzergâhı takip ederek hedefine ulaştıracak olan sürücü konumundaki öğretmenlerdir. Onun için öğretmenlerin görev ve sorumlulukları büyüktür. Bu bağlamda, İHL’de öğrencileri mesleğe hazırlama ve belirlenen hedefe ulaştırma konusunda yönetici ve öğretmenlerin tamamının yeterince gayret sarf edip etmedikleri tartışılabilir. Çünkü bazı meslektaşlarımız bu konuda gündüz, gece, hafta sonu, tatil demeden fedakârâne çalışıp öğrencilerini mesleğe hazırlamaya çalışırken, bazıları ise maalesef bu duyarlıktan uzaktırlar.

Atalarımız; “kem âletle kemâlât olmaz” demişlerdir. Bu sözleriyle onlar, kalitesiz, işe yaramaz araç gereçlerle salimen hedefe ulaşamayacağını, olgunluğa erişilemeyeceğini vurgulamışlardır. Doğrudur... Elbette ki bir iş yapılacaksa, bir maksat gerçekleştirilecekse, bir yolculuğa çıkılacaksa, takip edilecek yol, kullanılacak aletler, araçlar iyi, güzel, kaliteli ve sağlam olmalıdır. Aksi takdirde yarı yolda kalır. Ancak şurası da unutulmamalıdır; iyi bir ders programı ve mü-

kemmel denilebilecek şekilde hazırlanmış kitap başarısız öğretmenlerin elinde işe yaramaz hale gelebilmekte, öğrenciler heba edilebilmektedir. Buna karşılık müfredat ve kitap yetersiz de olsa başarılı uygulayıcıların elinde çok verimli sonuçlar alınabilmekte, gayet başarılı öğrenciler yetiştirilebilmektedir. Nitekim aynı okulda, aynı ders programına göre, aynı kitapla, aynı öğrencilere ders veren üstelik aynı branştan iki öğretmenden birisi son derecede başarılı olurken, diğeri her gün eğitim sisteminden, programdan, ders kitabından, öğrencilerden, okul yöneticilerinden ve sosyal çevreden şikâyetçi olabilmektedir. Bu konuda öğretmenlerin bilgileri yanında kişilik ve karakterce olgun olup-olmamaları, eğitim ve öğretim yöntemlerini bilip gereğince hareket edip-edememeleri daha önemli rol oynamaktadır. Gerçekten de başarılı öğretmenler, özellikle de dini öğretecek öğretmenler kendi kişiliklerini koruyan, ahlâken olgunlaşmış, her gün kendilerini yenileyen ve ömür boyu öğrenimi ve öğretimi kendilerine düstur edinenlerdir.

Bu durumda diyebiliriz ki; İHL öğretiminin en önemli problemlerinden biri öğretmen problemidir. İHL'den mezun gençler eğer doğru dürüst Fatıha'yi okumaktan aciz ise, mihraba geçip namaz kaldırmaktan korkuyor ve kaçırırsa meslek dersleri öğretmenleri kendilerini bir sığaya çekmelidirler. Keza; o öğretmenleri meslek hayatına hazırlayan İlahiyat Fakültesi öğretim elemanları da bu bağlamda kendilerini sığaya çekmek durumundadırlar. Çünkü o öğretmenlerin başarısında da başarısızlıklarında da İlahiyat Fakültesi öğretim elemanlarının payı vardır.

3.2. Öneriler

Konu ile ilgili düşünce ve tespitlerimizi ifade etmeye çalıştıktan sonra şimdi çözüm için başvurulabilecek tedbirler veya yöntemleri sıralayabiliriz. Kanaatimizce İHL'deki öğretimin kalitesinin yükseltilmesi ve daha başarılı din eğitimi ve öğretimi yaptırılabilmesi için alınacak tedbirler ve başvurulacak yöntemler şunlar olabilir:

- Öncelikle 8 yıllık kesintisiz zorunlu eğitimden vazgeçilip, ülke geneline yaygınlaştırılmaya çalışılan Anaokulları da dikkate alınarak; 1+5+3=9 yıllık (kesintili veya yönlendirmeli) zorunlu eğitim sistemine geçilmelidir. Bilhassa Kız Meslek, Endüstri Meslek Liseleri ile İmam-Hatip Liseleri gibi sanat ve yeteneğe dayalı derslerin yoğun olarak okutulduğu okulların çatısı altında 6. 7. ve 8. sınıflar oluşturulmalı. Velilerin, istedikleri okulda çocuklarına eğitim al(dır)ma imkân ve fırsatı tanınmalıdır. İsteyen veli çocuğuna İlköğretim Okullarının çatısı altında kesintisiz olarak eğitim aldırabilmelidir. Arzu eden veli de; 6. 7. ve 8. sınıfları oluşturulmuş meslek liselerinden istediği birine çocu-

ğunu naklederek zorunlu öğrenimini orada tamamlayabilmelidir. Çünkü sanat ve yeteneğe dayalı diğer bütün dersler gibi Kur'an öğretiminde de mümkün olduğu kadar erken yaşta başlanması pedagojinin gereğidir.

- Yıllardan beri süregelen üniversiteye girişte orta öğretim başarı puanı belirlenirken meslek liselerinin önüne konulan katsayı adaletsizliğinin Yüksek Öğretim Kurulu (YÖK) tarafından (21 Temmuz 2009 günü) kaldırıldığına açıklanması gasp edilmiş bir hakkın iadesi demektir. Bu hakkın korunması esastır. Anayasanın 42. maddesinde yer alan 'eğitimde fırsat eşitliği' ilkesinden her tür okulda öğrenim gören gençler eşit şartlarda yararlanmalıdır.

- Geleceğin din görevlisi, İHL meslek dersleri öğretmeni ve Din Kültürü ve Ahlâk Bilgisi Öğretmeni adaylarının daha seviyeli yetiştirilebilmesi için İlahiyat Fakültelerinde üç bölüm oluşturulmalıdır:

- Yaygın Din Öğretimi (Din Görevliliği) Bölümü,
- İmam-Hatip Lisesi Meslek Dersleri Öğretmenliği Bölümü,
- Din Kültürü ve Ahlâk Bilgisi Öğretmenliği Bölümü.

- 2006 yılında Eğitim Fakültelerine aktarılan Din Kültürü ve Ahlâk Bilgisi Öğretmenliği Bölümü tekrar İlahiyat Fakültesine döndürülmelidir.

- İHL'de görev yapan öğretmenlerin, gençleri iyi anlayabilme ve onlara doğru rehberlik yapabilmelerine yardımcı olmak, aynı zamanda yeni geliş(tiril)en öğretim yöntem ve tekniklerinden haberdar olmalarını sağlamak amacıyla her il merkezinde 5 senede bir ve en az 5 veya 6 hafta süreli mesleki bilgilerini geliştirici ve pedagojik formasyon seminerleri düzenlenmelidir.

- Yıllarca İHL'de öğretmenlik yaptığı halde mesleki bilgi bakımından yeterliği ve öğretimdeki başarısı tartışılabilir konumdaki öğretmenler Din Kültürü öğretmeni olarak başka okullara nakledilmeli, onların yerine İlahiyat Fakültesinden yeni mezun veya Din Kültürü öğretmenlerinden istekliler mesleki bilgi ve pedagojik formasyon sınavından geçirilmek suretiyle görevlendirilmelidir.

- İHL'de doğrudan İlahiyat Fakültelerine öğrenci adayı eleman yetiştirebilmek için 9. ya da 10. sınıfta ayrı bir alan oluşturulmalıdır. Oluşturulacak bu alan mezunlarından İlahiyat Fakültesini tercih edenlere ÖSYM sınavlarında ek puan uygulaması getirilmelidir.

- 2006 yılında Diyanet İŞleri Başkanlığı ile MEB Din Öğretimi Genel Müdürlüđü arasında imzalanan protokol gereği yaz aylarında 6 hafta süreli “başarılı (erkek) İHL öğrencilerini mesleğe hazırlama yaz kursları” daha da geliştirilerek devam ettirilmelidir. Kurslar İlahiyat Fakóltesi olan illerimizde ve bu işe gönül vermiş başarılı ve istekli İHL müdürlüklerince düzenlenmelidir. Kurslarda hoca olarak İlahiyat Fakóltesi öğretim elemanları görevlendirilmelidir. Ayrıca doğru ve yeterli rehberlik yapabilecek Diyanet İŞleri Başkanlığı personelinden de görevlendirme yapılarak kursiyer öğrenciler din görevliliğine ve dinî yüksek öğretim kurumlarına özendirilmelidir.

- (Ayrıca) İHL erkek öğrencileri için düzenlenen “başarılı (erkek) İHL öğrencilerini mesleğe hazırlama yaz kursları” kız öğrencileri için de düzenlenmelidir.

Saygılarımla...